

Anna Soler-Pont: «No pensar en el públic és un error»

L'agent literària, que debuta com a productora i guionista cinematogràfica, creu que «a Frankfurt 2007 va faltar ambició internacional»

L'agent literària Anna Soler-Pont. Foto: Ennatu Domingo Soler

Només li ha faltat temps per treure's el carnet de conduir. Anna Soler-Pont (Barcelona, 1968) seu al volant de la seva vida sense posar el peu al fre. Als 24 anys va muntar l'agència literària Pontas (<http://www.pontas-agency.com/>). Va ser la comissària de la cultura catalana a Frankfurt 2007. I ara acaba de debutar com a productora de cinema: la pel·lícula *Rastres de sàndal* (<http://www.pontas-agency.com/pel%C2%B7licules-i-produccions/rastres-de-sandal/?sec=Films>) (escrita per ella mateixa, dirigida per Maria Ripoll i protagonitzada per Nandita Das i Aina Clotet) ja s'ha projectat al Canadà i s'estrenarà als cinemes el 28 de novembre.

Com s'ho fa una agent literària per convertir-se alhora en productora de cinema?

Sóc molt cinèfila, el cinema és una de les meves grans passions. Ara que no ens sent ningú, et diré que m'apassiona fins i tot més que la literatura. M'interessa molt el diàleg entre literatura i cinema. Com a agent literària sempre he buscat productors de cine per vendre'ls els drets d'adaptació de les obres dels autors que representem a Pontas. A partir del 2002 ens vam començar a implicar en projectes audiovisuals, i ara ens hem atrevit a produir una pel·lícula de ficció. El 2013 vam crear Pontas Films, una empresa a part de l'agència literària. En sóc propietària i directora.

També ets la guionista de *Rastres de sàndal*.

Hem trigat set anys a aixecar el projecte, i que fos un guió meu simplificava molt les coses. Si s'havien d'anar modificant escenes per falta de pressupost, la productora Anna Soler-Pont havia de convèncer la guionista Anna Soler-Pont que aquella escena era massa cara, i jo mateixa la canviava. Quan es va publicar la novel·la *Rastres de sàndal* el 2007, que vaig signar a mitges amb l'Asha Miró, jo ja havia començat a escriure'n el guió. Primer vaig fer l'adaptació del llibre sencer, però implicava rodar a Etiòpia, Cuba, Índia i Catalunya. Vaig fer cas dels consells de productors experts i vaig reescriure'l desenvolupant només una de les trames de la novel·la: la de les dues germanes índies, separades per la força i reunides gairebé trenta anys més tard.

El resultat s'acosta a la pel·lícula que volies fer?

Sí, bastant. Crec que m'agradaria anar-la a veure al cinema, i que en sortiria satisfeta. Vam fer tot el procés de postproducció involucrant-hi audiència potencial, per anar decidint aspectes com la música o el tall d'imatge final. Als Estats Units ho fan sempre així: allà el cine és un negoci i la pel·lícula ha de funcionar a taquilla. A Europa, com que fins ara el cinema depenia de les subvencions, molts cineastes feien la pel·lícula que volien sense pensar en el públic. Nosaltres no podíem permetre'ns aquest luxe. L'hem feta amb finançament privat. Si *Rastres de sàndal* no funciona, no podrem fer mai més cap pel·lícula. El 54% del text és en català però la resta és en anglès, amb una mica de hindi al principi. És una producció catalana que vol i pot agradar a un gran públic internacional.

Hi ha qui menysprea la cultura amb voluntat comercial.

No pensar en el públic és un error. Si vols que un llibre es llegeixi o que una pel·lícula es vegi, has de tenir presents els lectors o espectadors. Si només escrius per a tu, no cal que ho publicuis. Els creadors han d'intentar fer productes culturals, i insisteixo en la paraula *productes*. Hi ha poc espai per a l'artista pur i dur a qui li és igual obtenir o no un rendiment econòmic.

Sol ser millor el llibre que la pel·lícula?

És un altre producte. Si l'autor o autora no està molt convençut de veure el seu llibre convertit en un producte totalment diferent, que no en vengui els drets. El llibre no el destrossa ningú, continua a la prestatgeria, però l'adaptació al cinema és lliure. El cinema fa molt respecte. Hi ha molts diners en joc, molta gent en joc, molts egos en joc...

Tens una agència i una productora de Barcelona amb vocació internacional, en ple procés sobiranista.

Nosaltres fem molta pedagogia: expliquem als nostres autors, siguin de Palestina o de Nova Zelanda, d'on som i què està passant. Molta gent entén que l'existència d'un nou estat al sud d'Europa econòmicament i culturalment fort, com serà -espero- Catalunya, seria bona per a Europa i per al món. Tenim l'oportunitat de canviar la idea que els estats del sud estan mal gestionats i plens de corrupció. Nosaltres som sud i ens hem de reivindicar com a sud, però el nostre és un sud molt escandinau, molt germànic. Els catalans venim dels fenicis, som negociants, ens en sortim... Seríem un estat petit gestionat amb mentalitat de nord, com Holanda o Dinamarca. A Europa li convé que hi hagi un estat al sud ben gestionat, que sigui motor econòmic, amb capacitat d'atracció turística i amb un patrimoni cultural potent.

Com vas decidir ser agent literària?

L'octubre del 91, un mes al Caire em va canviar la vida. Jo havia estudiat filologia àrab i vaig anar-hi per practicar l'idioma. L'editorial de Barcelona per a la qual treballava com a *free-lance* estava esperant un text de Naguib Mahfouz que no arribava. Em van dir que l'anés a buscar i el dugués en una carpeta. Em van fer una carta de recomanació per accedir a Mahfouz, que llavors ja tenia el premi Nobel i era tota una eminència. Em va convidar a fer un te a casa seva, i em va dir: «Jo no sóc ningú, i el Nobel no és res. Si realment vols conèixer algú important, vine amb mi dimarts que ve a fer un cafè i una tertúlia al costat del Nil». El dimarts següent vaig arribar a un cafè ple de gent, amb tot d'homes vestits com ell i algunes dones, poques, que em van veure amb la meva pinta de dona occidental fràgil i jove i em van adoptar.

Què vol dir que et van adoptar?

Em van convidar a esmorzar, dinar i sopar, no em van deixar mai sola. Eren unes escriptores molt feministes -a mi el feminisme àrab sempre m'ha interessat-, i em van demanar que m'emportés les seves novel·les a Europa per intentar que fossin traduïdes. Vaig insistir que jo només era la noia de les fotocòpies, una correctora ortotipogràfica que no pintava res. Però em van omplir la maleta de llibres. Vaig arribar aquí, vaig agafar les pàgines grogues i vaig anar trucant a les editorials. Totes em preguntaven si trucava d'una agència literària i qui en tenia els drets d'autor. Jo no sabia ni què era una agència literària ni què eren els drets d'autor. Així vaig descobrir que existia aquesta figura de pont entre autors i editors, entre cultures... i vaig decidir que volia dedicar-me a això.

Era una feina feta a la teva mida.

Del tot. Només tenia dues possibilitats: o treballar en una agència literària o muntar la meua pròpia agència. No hi ha formació d'agent literari, ni ara. S'imparteix alguna assignatura en un màster i para de comptar. Vaig optar pel carril més difícil, el de muntar una agència.

I doncs?

Forma part de la meua manera de ser, és marca de la casa: si m'agrada una cosa, em llanço a provar-la. Em moc guiada per tres paraules: curiositat, constància i perseverança. Aquell 1992 vaig viatjar de Barcelona fins a Nova Delhi per carretera, visitant pel camí editorials i escriptors que es deixessin representar? i poc després de tornar, vaig canviar els saris i els mocadors negres iranians per un vestit jaqueta occidental ben seriós per anar-me'n a Frankfurt per primera vegada, sense cap cita prèvia, a intentar vendre novel·les d'autores africanes i asiàtiques desconegudes.

Te n'has acabat sortint.

Sí, però els principis van ser duríssims. Era jove, no en tenia ni idea i no tenia un coixí econòmic. He trigat molts anys a consolidar l'agència i convertir el que era una passió personal de joventut en un projecte empresarial en clau internacional. Aquest ha estat el gran viatge, i el més difícil. Ara estic vivint el que era el meu somni fa 22 anys. El nostre gran repte és demostrar que des de Barcelona i des de Catalunya, amb una empresa profundament arrelada aquí, es pot fer el mateix servei als autors d'arreu que des de Londres o Nova York o París.

Quanta gent treballa a Pontas?

Vaig començar jo sola, era una empresa totalment unipersonal, i ara som onze persones. L'equip és bàsic. L'últim fitxatge important, que em fa moltíssima il·lusió, ha estat el de la novaïorquesa Jessica Craig. Ha deixat United Agents per venir a Barcelona a treballar amb nosaltres. Vam decidir contractar una agent anglosaxona per poder-nos expandir en el món anglosaxó. Parlo d'una agent en femení perquè a Pontas prioritzem obertament la contractació de dones.

De debò?

I tant. També prioritzem autores dones, des de sempre.

Per què?

Sóc militant feminista des que tinc consciència. Sóc la gran de quatre germans, i quan veus que a les dones de qualsevol racó del planeta els cauen moltes més responsabilitats per la cara... Jo milito amb fets. A l'hora de contractar algú, busco abans currículums interessants de dones que d'homes. Com a agent, a l'hora de buscar autors per donar a conèixer al món, trio abans una veu femenina que masculina. I com a productora de cine, he fet una primera pel·lícula amb equips tècnics dirigits per dones: una directora, una directora de fotografia, una directora de so...

En el món dels agents literaris, no et cal fer discriminació positiva perquè la immensa majoria són dones.

Però els més poderosos del món són homes: Andrew Wylie, Andrew Nurnberg...

Per què acostumen a ser dones, les agents literàries?

N'hi ha que diuen que fem de "mama" entre cometes, perquè és una feina de mediació, de gestió. Detesto que se'n parli així, perquè no som mames de ningú. Som gestores de drets i de carreres literàries.

"Avui proliferen les microeditorials, les microlibrerries i els microagents literaris", em va dir Jordi Herralde (<http://catorze.naciodigital.cat/noticia/318/jordi/herralde/mercat/editorial/enconguit/forma/irreversible>) . Però a Pontas esteu en ple procés d'expansió.

Sí, però és una expansió molt raonada. Ja no creixerem més: amb aquest equip tenim corda per a una dècada. El panorama editorial s'està polaritzant del tot. La fusió de Penguin i Random House

és espectacular, encara no ens fem la idea de què representa això. Sí que surten noves editorials independents, però caldrà veure fins quan poden subsistir. No podran competir pel preu del paper... Admiro molt, moltíssim aquestes iniciatives, sobretot les editorials en llengua catalana.

El sector cultural està desanimat.

Amb raó. Quan vaig al cinema, compto les persones que hi ha a cada sala: sis, deu... Costa moltíssim arrossegar la gent a pagar una entrada per a qualsevol esdeveniment cultural.

Els escriptors ja no poden viure del que escriuen.

No se sap mai. A vegades un text agrada i comença a circular pel món i a donar beneficis. Mira la Dolores Redondo: ha venut més de 200.000 exemplars en un país on no es ven res. Però jo sempre recomano als nostres clients que no deixin una feina estable, si la tenen.

Els autors acudeixen a una agent amb moltes exigències?

No, la majoria són sensats, tot i que alguns s'acaben tornant massa exigents. He tingut molta sort amb els autors, i tinc casos molt bonics, com el de la Blanca Busquets: una amiga meua d'infantesa que em va presentar la seva primera novel·la per veure què em semblava, i va resultar que era molt bona.

De quins autors et sents especialment orgullosa?

De Susan Abulhawa, per exemple, una autora espectacular que tanca el cercle: és dona, és àrab, és palestina... Em fa molta il·lusió treballar per a les hereves de Maria Àngels Anglada, a qui no vaig conèixer personalment: *El violí d'Auschwitz* avui està publicat a 22 països. Fa molts anys que treballem amb autors com la Susana Fortes o en Lluís-Anton Baulenas. Ara estic il·lusionada amb una mena d'encàrrec que vaig fer a la Milena Busquets: ha escrit una novel·la brutal que publicarà Ara Llibres en català i Anagrama en castellà. També em fa molta il·lusió haver descobert des de Pontas el Jonas Jonasson.

Però ja no el representeu.

El 2009, amb el Marc de Gouvenain -un dels tres socis de Pontas, amb mi i el Ricard Domingo- vam decidir entrar a Escandinàvia i buscar autors suecs. Vam contractar la Carina Brandt perquè ens ajudés a fer prospecció d'autors suecs. Ella era una sueca que vivia a Barcelona i que no havia fet mai d'agent literària. El seu pare va passar-li la pista de *L'avi de 100 anys que es va escapar per la finestra*. Jonasson va firmar amb nosaltres el 2010, i dos anys després la Carina va muntar la seva pròpia agència i en Jonasson la va seguir. Però molts drets de *L'avi de 100 anys...* i de *L'analfabeta que va salvar un país* s'han venut des de Pontas.

Vas aparcar la feina a l'agència durant un any i mig per assumir el repte de Frankfurt 2007. Vas ser la comissària del programa de la cultura catalana.

Ara que ja han passat set anys, tinc prou distància per fer-ne un balanç molt positiu, tant personalment com per al país. Però també tinc molta crítica a fer. Si en aquell moment haguéssim tingut una altra mena de polítics, encara hauríem fet molt més soroll i hauríem obtingut millors resultats. Els polítics que teníem no estaven a l'altura del projecte. Si haguéssim tingut un president de la Generalitat capaç de respondre una roda de premsa a Frankfurt en quatre llengües, hauríem fet encara més feina. No hi havia ambició internacional.

Però efectivament Frankfurt 2007 va marcar un punt d'inflexió?

Sí, i tant. Mai s'ha fet tant per explicar al món què és Catalunya i què és la cultura catalana. Va servir de molt, vam fer pedagogia a petita i a gran escala. Però es va voler fer un projecte de cara

endins, per poder treure pit a casa, i això va ser un error. A mi m'havia fet l'encàrrec en Ferran Mascarell, i ell sí que tenia clar que havíem de tenir una visió de cara enfora.

De seguida vas veure que havies de dir que sí, quan t'ho va proposar Ferran Mascarell?

Vaig dubtar-ho moltíssim. Donar a conèixer la meva llengua i la meva cultura m'atreia molt, però havia de deixar la meva empresa davant de notari, i em feia por cremar-me com a professional. La gent es pensava que voldria fer carrera política, no es creien que al cap d'un any i mig jo tornaria al notari per reprendre la feina a l'agència.

Mentre eres la comissària de Frankfurt 2007, va sortir la novel·la *Rastres de sàndal*.

Es va publicar el gener del 2007, però jo l'havia començat a escriure el 2002 juntament amb l'Asha Miró. He ajudat molta gent a escriure, i em venia molt de gust saber de primera mà què significava escriure una novel·la. Tenia ganes d'escriure una ficció, que és difícilíssim. Vam barrejar una sèrie d'experiències personals tant de l'Asha com meves, i ens en vam anar molt lluny de la realitat.

Vas ser tu qui va animar l'Asha Miró a escriure el seu primer llibre?

Sí, la vaig ajudar amb *La filla del Ganges*. El 2002 el meu marit i jo ens estàvem preparant per convertir-nos en pares adoptius d'una nena gran. Jo volia parlar amb gent adulta que hagués estat adoptada, i en Vicenç Altaió em va passar el mòbil de l'Asha Miró. Al final de la conversa li vaig dir que la seva història era el llibre que jo no havia pogut trobar. Em va explicar que el tenia entre mans i que estava encallada. Em va dur el disquet i li vaig donar l'empenta final. Després vam anar juntes a l'Índia, vam trobar la seva germana... És l'encàrrec més fort que m'han fet mai: em va demanar que l'ajudés a buscar la seva família biològica. En Jordi Llompарт va comprar els drets per fer un documental de *La filla del Ganges*, nosaltres en vam ser coproductors, i enmig del rodatge del documental li vaig trobar la germana, del mateix pare i la mateixa mare. Allà vaig aprendre moltíssimes coses, que em van servir com a futura mare adoptiva. Ningú hauria d'adoptar si no pot tornar algun dia al país d'origen dels seus fills.

Dit així, sona molt contundent.

Als països escandinaus ho tenen claríssim. Tu has de demostrar que tens recursos suficients perquè el nen o nena pugui tornar als seus orígens abans que sigui adult. Tant si l'has adoptat al barri del costat com a l'altra punta del planeta.

I si els fills adoptats no en tenen la necessitat?

La necessitat no la tenen mai. Els nens el que volen és passar-s'ho bé a la platja i fer castells de sorra. Però tu els has d'ajudar a refer el seu puzzle i a anar construint la seva identitat. Els has de donar les eines perquè puguin entendre qui són i d'on vénen a mesura que creixen.

Què passa si, quan arriba el moment, la família adoptiva no té diners per fer el viatge de retorn?

També es pot fer un viatge virtual. Una nena que és xinesa i es diu Júlia o Mariona, i que quan va creixent ja no fa tanta gràcia com quan era petita, l'has de preparar molt perquè sigui una adulta forta, sana i amb autoestima, i perquè pugui respondre totes les preguntes. Catalunya té una ràtio d'adopcions molt alta, i com a país no ens podem permetre un fracàs.

Quan vas decidir que volies ser mare adoptiva?

Quan vaig començar a viatjar pel món i vaig veure que era ple d'orfenats amb nens dels quals no s'ocupava ningú. Llavors vaig decidir que volia ser mare d'algú que ja existís, i que fos una futura dona.

Però que sigui nena no es pot triar.

No, en principi no. Però jo ho tenia tan clar que suposo que vaig convèncer algú. Volia ser mare adoptiva d'una nena gran, i m'hauria esperat tant com hagués fet falta.

Quants anys tenia la teva filla quan la vas adoptar?

Set i mig. Ara en té divuit i és a Etiòpia fent el treball de recerca de batxillerat. I està reaprenent la seva llengua materna, l'amharic. La meva filla ha tornat quatre vegades a Etiòpia en onze anys.

Només n'has tingut una, de filla.

Sí, ella requeria molta atenció i vaig decidir que li volia dedicar tota l'energia. El 2003 un grup de pares i mares adoptius vam fundar l'Associació de Famílies de Nens i Nenes d'Etiòpia. Després ens vam convertir en ONG, també reconeguda pel govern etiop. Treballem en dues direccions: que els nens i nenes que han arribat a Catalunya creixin segurs i tinguin prou xarxa per ser acompanyats en el procés; i que els infants d'Etiòpia que viuen en condicions delicades però que mai no seran adoptats puguin accedir a l'educació i a una nutrició equilibrada. El Ricard Domingo (el meu marit, soci a Pontas i gran company de viatge des del 1992) presideix AFNE des de fa dos anys.

Què has sacrificat a canvi de la llibertat de no tenir amo?

Treball molt, però això no ho considero un sacrifici. La meua vida i la meua feina no se separen. Pagaria sovint per fer el que faig. Estar tocant la guitarra amb Russell Crowe és feina? Prendre el te a casa de Naguib Mahfouz és feina? Estar a Tavertet a casa de Raimon Panikkar és feina? Són experiències que et queden per sempre. Necessito desconnectar de la Blackberry de tant en tant, però la meua feina i la meua vida van de la mà. No penso jubilar-me mai. M'agradaria tenir el cap clar fins al final, com la neuròloga Rita Levi-Montalcini. Voldria seguir aprenent coses als noranta anys.